

۲۰۱۷/۰۲/۱۳

پوهندوی آصف بهاند

یرغل ننگیال

کوچنی لیکوال، لوی فکر
دویمه برخه

د دې باغ گلونه لږ نه دي خوشاله
تازه تر، تر تازه ترو، نور غوړیږي
(خوشال خټک)

«دې ته مو پام وي چې رهبران نه شنه کيږي او نه هم له آسمانه رالویږي، بلکې همدغه د نن ورځې ماشومان دسبا مور پالر هم دي، رهبران هم دي، مخترعین هم دي، ځاینین هم دي، جگره مار هم دي، سوله خوبونکي هم دي او په پای کې د دې دنیا وړانوکي او جوړونکي هم دي.»

کتاب له رسم شوو عکسونو سره په رنگه بڼه چاپ شوی دی، ټول نولس (۱۹) مخونه لري، دا یې د مخونو دوی بیلگې دي:

د پاڼو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

په افغانستان کې د دغه تر ټولو ځوان لیکوال د لاینه تشویق او پیژندنې له پاره به دلته د ده بیوگرافي را واخلئ. د یرغل ننگیال د سمې پیژندنې له پاره مې د لومړي لاس مآخذ یعنی د ده له پلار، آرش ننگیال نه، د واره لیکوال د بیوگرافي غوښتنه داسې وکړه:

«که د یرغل جان ننگیال یوه لنډکی بیوگرافي هم را ولیږي، زما لاس لاندې مقاله به لا رنگینه شي.»
زما د دې غوښتنې په ځواب کې د تنکي لیکوال یرغل ننگیال پلار آرش ننگیال د خپلو دایمي مرستو په لړ کې د یرغل د بیوگرافي په باب داسې را ته ولیکل:

«یرغل په ۲۰۰۳ کال کې د آرش ننگیال په کور کې وزیږېده. یرغل له کوچنیوالي نه هوښیار او زیرک و. له تلویزیون، انځوریزو مجلو او کتابو، له رسامې او سپورټ سره یې ډېره مینه وه. کله یې چې د کابل ښار وړانې جونگري لیدې، سخت وپېږده او د هرې وړانې جونگري په لیدو به یې بی شمېره پوښتنې کولې. هغه مهال کابل کې د سختو جگړو او وړانیو نښې ډېرې وې. کله مو چې ښوونځي کې شامل کړ، نو د هماغې وېرې له امله یې له کوره بهر ځان په امن کې نه احساسولو او ښوونځي ته نه تلو. د دې له پاره چې له سیمې سره آشنا شي او ښوونځي ته د تلو جرأت پیدا کړي، د جمانستک کلپ ته مو ولیږه. لومړیو کې کلب ته هم نه تللو، خو دا چې جمانستک یې د خوښې لوبه وه او ورته په زړه پورې و، له څه مودې وروسته یې ورسره مینه پیدا شوه او وړتیا یې هم درلوده. څه وخت وروسته یې په خپله وغوښتل چې ښوونځي ته لاړ شي. د ښوونځي په درسونو کې هم تر ډېره بريالی و. ځکه مخکې تر دې چې ښوونځي ته لاړ شي، ډېر څه یې په کور کې زده کړي وو.»

کله چې د ښوونځي دویم ټولکي ته بريالی شو، ورسره یې په مینه راډیو کې د کوچنیانو له پاره یو ساعته ژوندی او ثبتي گډه خپرونه پر مخ بیوله چې په لړ وخت کې یې ډېر مینوال پیدا کړل.
۲۰۱۲ کال کې د بی بی سي په تعلیمي پروژو کې یې د کوچنیانو له پاره د ښوونیزو راډیویي خپرونو کې د ممثل په توگه کار پیل کړ چې تر دې مهاله په کې بوخت دی.

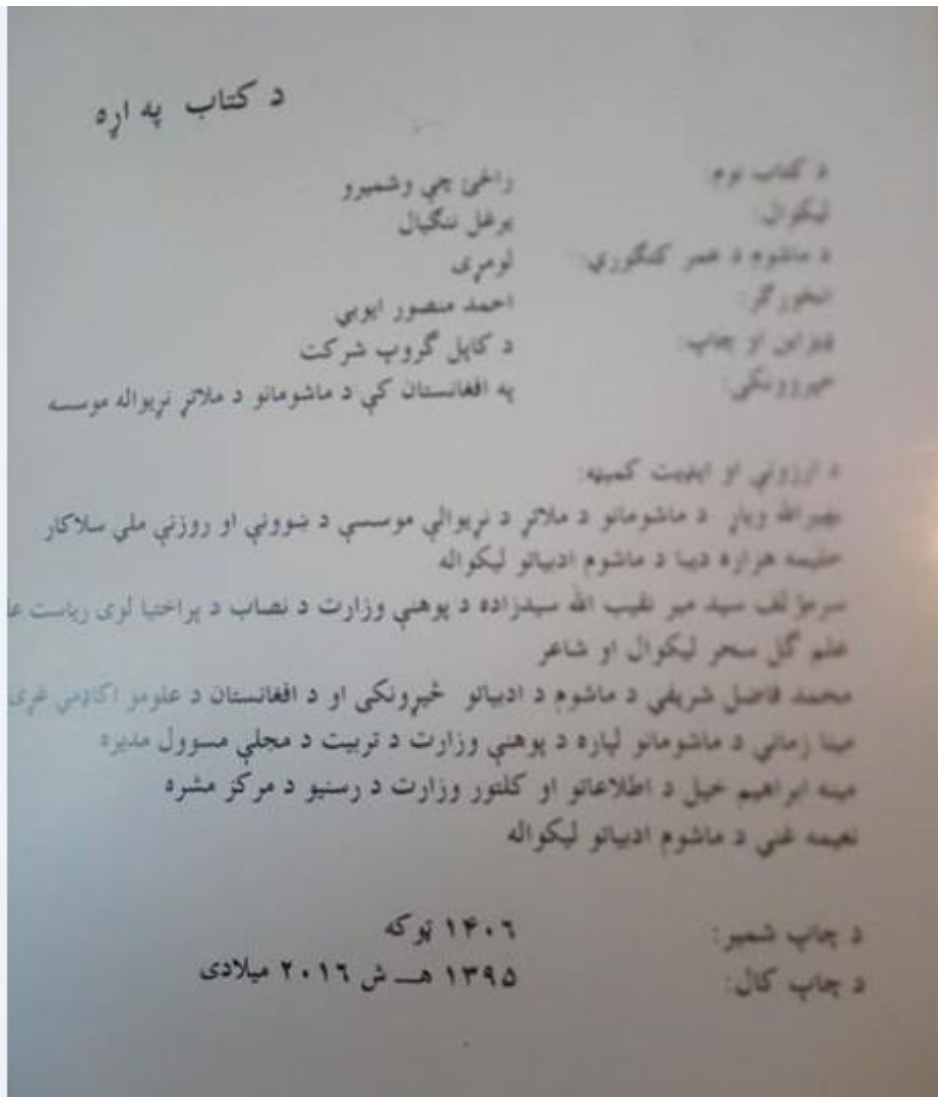
یرغل خپل لومړنی شعر په شپږ کلنۍ کې ولیکه، د شعر محتوا یې تلویزیون، کارتون او برېښنا وه. له پلاره یې شکایت کړی و چې تل خپرونه گوري او د کارتون د کتلو وخت ورته نه ورکوي.
پس له لومړي شعره، زما ځینو ملگرو ورته د یوه هندي شاعر (ساغر یا ساگر) لقب ورکړ.
دی په هېواد کې د جمانستک کار په صفت ډیر شهرت لري... ان تر دې چې ارگ ته هم بلنه ورکړل شوي وه او ولسمشر غني ته یې خپل مهارتونه وښودل. په دې برخه کې یې، بی شمېره ستاینلکونه، نغدي جایزې او دوه مدالونه گټلي دي.»

زه فکر کوم چې د اوس له پاره به د یرغل ننگیال د پیژندنې او فرهنگي کارونو له پاره همدومره مالومات کافي وي چې د لومړي لاس مالوماتو حیثیت هم لري.

د کوچني لیکوال یرغل ننگیال د لیکلي کتاب په پیل کې د کتاب د پیژندنې په پاڼه کې د کتاب په باب پوره مالومات ایښودل شوي دي چې په لاندې عکس کې ښکاره یږي:

د پاڼو شمېره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلینکي د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

دغه راز د کتاب په پیل کې، په افغانستان کې د خپرندويي موسسې د مشرې انا ماریا لوکسین یوه لنډه یادونه راغلي ده چې په کې د یوه ریښتیني ښونکي توصیې په نښه شوي دي. انا ماریا لوکسین په ډیره مهربانه او عالمانه ژبه داسې ويلي دي:

«گرانو ماشومانو!

لوستل یوه بوختیا او ښه عادت دی چې په انسانانو کې د تلپاتې ودې لامل ګرځي، سربیره پر دې کتاب لوستل د انسانانو د ژوند یوه اړینه برخه بلل کیږي چې د دې په وسیله کولای شو د ځایونو، واقعیتونو او خلکو د ژوند، کلتور او دودونو په اړه پوه شو، پرته له دې چې له نږدې یې لیدنه وکړو. لوستل زموږ نړۍ لا پراخوي او په راتلونکي کې یې پایه فرصتونه او امکانات را په برخه کوي.

د دې له پاره چې تاسو لا زیاتو کتابونو ته لاسرسی ولرئ، د ماشومانو د ملاتړ نړیواله مؤسسه د ۸۰ کتابونو یوه ټولګه، چې کیسې، شعرونه او ترانې دي ستاسو له پاره برابره کړې ده. زه هیله لرم چې ستاسو له پاره په زړه پورې وي او تاسو ته دا پوهاوی در په برخه کړي چې له یو بل او خپلې نړۍ سره مینه ولرئ.

د یادولو وړ بولم چې دا پروژې، د هیواد او نړۍ په کچه د یو زیات شمیر افغان لیکوالانو له همکارۍ پرته شونې نه وه. دوی هغه کسان دي چې زحمت یې ایستلی او ستاسې له پاره یې کیسې او شعرونه لیکلي دي. زه هیله لرم چې دا کتابونه تاسو په خپلو کورونو، ښونځیو او کلیو کې له ځان سره ولرئ او له لوستلو څخه یې خوند واخلي.

له خپلو کتابونو څخه ښه ساتنه وکړئ او له خپلو خویندو، وروڼو او ملګرو سره یې شریک کړئ. ستاسو له پاره د ښه وخت او لوست په هیله» (یرغل ننگیال، راځئ چې وشمیرو، خپرونکی: په افغانستان کې د ماشومانو د ملاتړ نړیواله موسسه، ۱۳۹۵ هـ ش - ۲۰۱۶ میلادي کال، د پښتني دویم مخ)

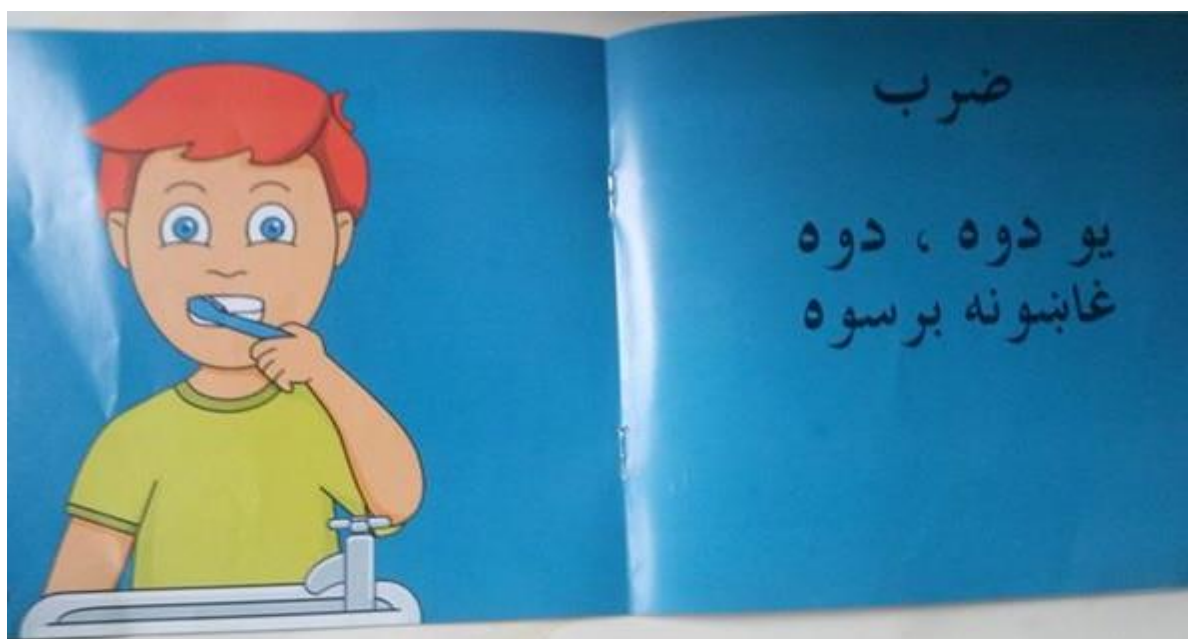
د پاڼو شمیره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

په لنډ ډول که و ویل شي يرغل ننگيال په خپل ليکلي کتاب (راځئ چې وشميرو) کې، رياضي په ساده او لنډه ژبه بيان کړي ده، خو د ده مهارت او نوښت په دې کې دی چې دا کار يې په موزون ډول تر سره کړی دی يعنې خپل ټول مطالب يې د تورو او اعدادو په قالب کې په موزونه ژبه وړاندې کړي دي، د متن او اعدادو تناسب له عکسونو او رسمونو سره په ماهرانه ډول ساتل شوی دی او د دواړو په قلب کې يې خپل فکر مخاطبينو ته وړاندې کړی دی. يرغل ننگيال په خپل کتاب کې د ماشومانو د ذهن د وسعت په اندازه رياضي د ماشومانو او کوچنيانو په ژبه په منظوم ډول وړاندې کړي ده، داسې منظوم ډول چې د ماشوم او کوچني پر واره ذهن ښه اغيز کوي او ډير ژر يې ذهن ته سپارلی شي. دا يې يو بيلگه ده:

په دې څو عدودونو او يوه جمله کې دا مهارت کارول شوی دی چې ماشوم يا کوچنی هم له اعدادو سره آشنا کوي، هم د تورو وړ زده کول په نظر کې نيول شوي دي او هم د مالوماتو وړاندې کول په پام کې نيول شوي دي. د د رياضي د همداسې يوه لوست يوه بله بيلگه داسې وړاندې شوي ده:

د پاڼو شميره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

زه د ماشومانو او کوچنيانو د ادبياتو د ساحې د يو خدمتگار او د نوي نسل د روزلو د نهضت د يو کلک پلوي په توگه، د يادو اتيا عنوانه کتابونو د چاپ او خپراوي په پار د خپلې خوشالتيا د څرگندولو سره ټولو ليکوالو نه مننه کوم، له خپرنديويي ټولني نه مننه کوم، چې د افغانستان د رنځيدلو ماشومانو او کوچنيانو په فکر کې دي او د دوی د بني روزني په پار يې دا کتابونه خپاره کړل، په ځانگړي ډول واره مېتکر ليکوال گران يرغل ننگيال ته د د زړه له کومي مبارکي وایم، د لا پرمختک هيله ور ته کوم او له کورنۍ نه يې، په ځانگړي ډول له بناغلي پر کاره آرش ننگيال نه مننه کوم چې د کوچنيانو د ادبياتو په فکر کې دی، ليکنې ور ته کوي او د يرغل روزلو او تربیې ته يې دومره پام ساتلی دی چې يرغل په دې واره عمر و توانيد داسې کتاب وليکي چې د ورو او مشرانو له پاره يوه نمونه کيدای شي. د همدې له پاره دا په ټينگار سره وایم چې ماشومانو او کوچنيانو ته دغسې پاملرنه، هغوی ته د مثبتو کارونو زمينه برابرو او بيا په ځای تشويق، د هغوی د شخصيت په جوړونه کې ډير ستر رول لرلای شي.

«دې ته مو پام وي چې رهبران نه شنه کيږي او نه هم له آسمانه رالويږي، بلکې همدغه د نن ورځې ماشومان دسبا مور پالږ هم دي، رهبران هم دي، مخترعين هم دي، ځاينين هم دي، جگړه مار هم دي، سوله خوبونکي هم دي او په پای کې د دې دنيا وړانوکي او جوړونکي هم دي.»

پای